

12.06.2025.

Informācija plašsaziņas līdzekļiem

Otro reizi pasniegs Tradicionālās kultūras izcilības balvu folkloras nozarē

Piektdien, 27. jūnijā, starptautiskā folkloras festivāla “Baltica” laikā svinīgā ceremonijā pasniegs Tradicionālās kultūras izcilības balvu folkloras nozarē. Šogad balvu saņems Jelgavas pilsētas pašvaldības iestādes “Kultūra” folkloras kopas “Dimzēns” vadītāja Velta Leja, kā arī Rikavas pagasta kultūras nama etnogrāfiskais ansamblis “Rikava”.

“Šis ir vienīgais valsts apbalvojums tradicionālās kultūras jomā, kuru ik pa trim gadiem kopš 2022. gada piešķiram folkloras, tautas mūzikas un tautas lietišķās mākslas nozarē, un šogad ir kārtā folklorai,” stāsta Latvijas Nacionālā kultūras centra (LNKC) direktore Signe Pujāte. “To saņem reizi cilvēka mūžā vai mākslinieciskā kolektīva darbības laikā par izcilu darbu, sevišķiem nopelniem vai būtisku ieguldījumu sava novada vai pilsētas kultūrvides veidošanā un uzturēšanā. Šogad ir gods apbalvot divas izcilības – spilgtu personību no Zemgales un etnogrāfisko ansambli no Latgales. Abu laureātu darbs ir cieši saistīts ar tautas tradīciju saglabāšanu, izpēti un nodošanu nākamajām paaudzēm.”

Folkloras kopas “Dimzēns” vadītāja Velta Leja

Laureāti apbalvojumam pieteicis Jelgavas pilsētas pašvaldības iestādes “Kultūra” vadītājs Mintauts Buškevics, kurš viņu raksturo kā cilvēku ar dedzīgu misijas apziņu, neatkārtojamu un neaizvietojamu latviešu folkloras popularizētāju Zemgalē. “Veltas ieguldījums folkloras laukā sniedzas tālu aiz Jelgavas pilsētas robežām, visā Latvijā. Viņa ar savu enerģiju spēj aizraut gan bērnus, gan pieaugušos. Kā harizmātiska līdere un pozitīvs piemērs Velta spēj ikvienam parādīt, cik piepildīta un nozīmīga var būt dzīve, ja tajā rod vietu latviešu tautasdziesmām, dančiem un mūsu senču dzīvesziņai,” teic Mintauts Buškevics.

Veltas Lejas vadībā folkloras kopa “Dimzēns” ir apzinājusi un apkopojusi Zemgales nemateriālo kultūras mantojumu – sākot ar godu dziesmām un beidzot ar gadskārtu ieražu tradīcijām, izdodot šo bagātību CD formātā, lai tā būtu pieejama ikvienam interesentam. Veltas Lejas vadītā kopa vienmēr bijusi Dziesmu un deju svētku dalībnieku vidū, pati daudzus gadus iesaistījies festivāla “Baltica” rīkošanā. “Dimzēnā” darbojas ģimenes vairākās paaudzēs. Kā saka kopas bijusī dalībiece, Veltas Lejas skolniece un folkloras kopas “Knipati” vadītāja Inese Mičule: “Veltiņa ir salīdzināma ar Zemgales Lielupi, kas ar ļoti daudz seklākām un dziļākām pietekām izpletusies pa visu Zemgali!”

Etnogrāfiskais ansamblis “Rikava”

Etnogrāfiskais ansamblis “Rikava” ir viens no senākajiem etnogrāfiskajiem ansambļiem Latvijā un pērn nosvinēja savu 70 gadu jubileju. Pēdējos 15 gadus kolektīvu vada Aija Dundure. “Rikava” ir vienīgais ansamblis Latvijā, kas veido etnogrāfiskus uzvedumus, izmantojot nemateriālā kultūras mantojuma elementus: dziesmas, ticējumus, parunas, tradicionālo apģērbu, dažādas gadskārtu un mūža godu ieražas, kā arī kulināro mantojumu un pat tradicionālus sadzīves priekšmetus. “Rikavas” ilggadējie vadītāji un dalībnieki nopietni pievērsušies Latgales kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai un tālāknodešanai.

“Etnogrāfisko ansambļu galvenais uzdevums, pirmkārt, ir saglabāt un tālāk nodot sava novada un apkaimes tradicionālās kultūras mantojumu nākamajām paaudzēm. Otrkārt, iepazīstināt ar šīm tradīcijām Latvijas novadu ļaudis un interesentus ārpus valsts robežām. Ar šiem uzdevumiem “Rikava” jau 70 gadus tiek galā veiksmīgi, un ansamblis un tā vadītāja Aija Dundure ir pelnījuši atzinību!” uzsver Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūta vadošais pētnieks Aigars Lielbārdis.

Par apbalvojumu

Tradicionālās kultūras izcilības balvas folkloras nozarē apbalvošanas ceremonija notiks Rīgā, Mazās Ģildes Lielajā zālē 27. jūnijā plkst. 15.00. Pasākumu vadīs etnomuzikologs Valdis Muktupāvels.

Lēmumu par apbalvojuma piešķiršanu pieņem LNKC izveidota komisija, kuras sastāvā ir Kultūras ministrijas Kultūrpolitikas departamenta direktores vietniece Agnese Rupenheite, LNKC Folkloras nozares konsultatīvās padomes priekšsēdētāja Anda Skuja un padomes locekle Zane Šmite, kā arī LNKC Vēsturisko zemju un nemateriālā kultūras mantojuma nodaļas vadītāja Jana Vērdiņa un LNKC Nemateriālā kultūras mantojuma eksperte Gita Lancere.

Balvas laureāti saņem Goda diplomu un naudas balvu. Pirmo Tradicionālās kultūras izcilības balvu folkloras nozarē pirms trīs gadiem 2022. gadā saņēma Otaņķu etnogrāfiskais ansamblis un tradicionālās kultūras pētniece, mūziķe Iveta Tāle.

Starptautiskā folkloras festivāla “Baltica” laikā no 26. līdz 29. jūnijam Rīgā, Siguldas novadā un Daugavpilī kopumā notiks 35 dažādi pasākumi, kas šogad veltīti festivāla galvenajai tēmai – valodai. Plašāka visa festivāla programma atrodama mājaslapā <http://www.festivalbaltica.lv> un www.lnkc.gov.lv.

Plašāka informācija:

Lana Kazlauskiene

Sabiedrisko attiecību vadītāja

Latvijas Nacionālais kultūras centrs

+371 26407922; 67228985

ana.kazlauskiene@lnkc.gov.lv